

Nader ecologisch onderzoek Vleermuizen

Beemsterburgwal Purmerend

Rapport nr. 2020.002
September 2020

Taharo

Ecologisch advies
Valleiweg 51
30911 DB Rhenen
www.taharo.nl

Inhoudsopgave

AANLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
1.3 Leeswijzer	2
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Aanwezige ecotopen	3
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	4
3. WERKWIJZE	5
3.1 Vleermuizen	6
4. RESULTATEN	8
4.1 Vleermuizen per soort	8
4.2 Vleermuizen per functie	12
5. EFFECTENBEOORDELING	13
5.1 Vleermuizen	12
6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	13
6.1 Toetsing aan de wet	13
6.2 Volledigheid inventarisatie	9
7. CONCLUSIES EN ADVIES	14
8. BRONNEN	15

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om op de parkeerplaats tussen de Beemsterburgwal en de Kanaalstraat in Purmerend, en op de plaats van een paar gesloopte gebouwen aldaar, een woongebied te realiseren met onder andere woningen en appartementencomplexen.

Hiervoor zal de parkeerplaats deels verdwijnen en zal de plaats van de gesloopte panden opgevuld worden met woningen. Er zal wellicht enige kruidige beplanting verdwijnen en de grond zal bouwrijp gemaakt worden.

Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is door Taharo in februari 2020 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is voor vleermuizen.

Door het aanbouwen van een woonblok tegen de huidige bebouwing aan kunnen mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige soorten in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 beschrijft de toetsing aan de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 7 worden de conclusies en enkele aanbevelingen weergegeven. Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

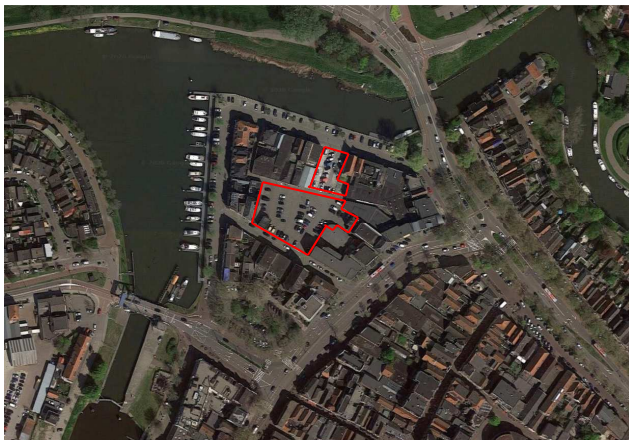
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.4 Huidige situatie

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen in het westelijk deel van Purmerend, aan de rand van de stad. Volgens de topografische kaart van Nederland kaartblad 19G (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van het midden van het plangebied $X = 124.969$, $Y = 502.753$.

Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing plangebied (rood omlijnd).

Figuur 2: Topografische kaart plangebied (rode ster).

Huidige situatie

Het plangebied betreft een parkeerplaats tussen de Beemsterburgwal en de Kanaalstraat, met een binnenpleintje en aan de noordkant een onderbreking van de bebouwing. Hier zijn gebouwen gesloopt en ligt het terrein braak. Aan de zuidkant van de parkeerplaats staat een laag elektriciteitshuisje. Voor de rest bestaat het gebied uit een parkeerplaats. Er is binnen het plangebied nagenoeg geen opgaande beplanting en er staan geen bomen. Het plangebied is overal bestraat met hier en daar tussen de bestrating door pionierskruiden.

2.5 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Bestrating
- Parkeerplaatsen
- Pionierskruiden tussen de bestrating
- Muren met holtes en onregelmatigheden

2.6 Toekomstige (geplande) situatie

De beoogde ontwikkeling bestaat uit het realiseren van een woongebied met onder andere woningen en appartementencomplexen, op de plaats van de parkeerplaats en de

gesloopte gebouwen. Hiervoor zal de parkeerplaats deels verdwijnen en zal de plaats van de gesloopte panden opgevuld worden met woningen. Er zal wellicht enige kruidige beplanting verdwijnen en de grond zal bouwrijp gemaakt worden. Figuur 3 geeft een impressie van de toekomstige gewenste situatie.

Figuur 3. Overzicht van de toekomstige gewenste situatie.

3. WERKWIJZE

3.1 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuizenprotocol (2017) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Peterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de exacte locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment. Gezien de grootte van het plangebied is het onderzoek uitgevoerd door twee personen.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden
- Paarverblijven
- Kraamverblijven
- Zomerverblijven

Er zijn in het voorjaar drie veldinventarisaties geweest.

De eerste veldinventarisatie vond plaats op 17 mei 2020 's avonds na zonsondergang. Er is lopend geïnventariseerd waarbij met name rond de muren aan de noordzijde van het plangebied, waar de grootste onregelmatigheden in de muren voorkwamen, werd geïnventariseerd. Dit is het deel waarbij de nieuw te realiseren woningen, de huidige muren gaan insluiten. De delen van het plangebied die meer zuidelijk liggen zijn voornamelijk parkeerplaats, met uitzondering van een laag elektriciteitshuisje wat gesloopt gaat worden. Hoewel dit huisje niet zo heel veel mogelijkheden heeft voor vleermuizen, gezien de hoogte, is het wel steeds volledig mee meegenomen in de waarnemingen.

Een tweede inventarisatie is 's ochtends gedaan op 18 mei 2020. Hierbij is op dezelfde wijze te werk gegaan. Er is wederom vooral geïnventariseerd in de buurt van de onregelmatige muren aan de noordkant van het plangebied, en bij het elektriciteitshuisje.

Een derde voorjaarsinventarisatie is uitgevoerd op 20 juni 's avonds.

In het naseizoen zijn twee inventarisatiemomenten geweest, te weten op 17 augustus, en op 6 september.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1.

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ on- der	Weer	Temp.
17-05-2020	<u>Vleermuizen:</u> Inspectie plangebied, Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerver- blijf, vliegroute, foera- geergebied	21.30 -23.50	05.40/ 21.33	Wind gemiddeld 2 Bft Half tot zwaarbewolkt. Geen neerslag	12.1°C
18-05-2020	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerver- blijf, vliegroute, foera- geergebied	03.35 -05.35	05.38/ 21.34	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	14.9°C
20-06-2020	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerver- blijf, vliegroute, foera- geergebied	22.00 -24,00	05.17/ 22.06	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	22.6°C
17-08-2020	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerver- blijf, vliegroute, foera- geergebied	20.45-01.30	06.27/ 20.59	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaarbewolkt Geen neerslag tijdens waarnemingen	18.9°C
06-09-2020	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerver- blijf, vliegroute, foera- geergebied	22.00-24,00	07.00/ 20.12	Wind gemiddeld 2 Bft Half tot zwaarbewolkt Geen neerslag tijdens waarnemingen	14.2°C

4. RESULTATEN

4.1 Vleermuizen per soort

Er is in totaal een soort vastgesteld, te weten de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Tijdens het eerste avondbezoek in het voorjaar, op 17 mei 2020, zijn uitsluitend in het meest noordelijke deel van het plangebied, foeragerende vleermuizen waargenomen. Vanaf 22.00 uur tot aan het einde van de waarneemtijd foerageerden steeds twee gewone dwergvleermuizen langs de Beemsterburgwal, met name rond de lantarenpalen, en aan de kant van het kanaal. Binnen het plangebied zelf op de parkeerplaats, en in de buurt van het elektriciteitshuisje werden geen vleermuizen aangetroffen, het was zeer rustig voor wat betreft vleermuizen.

Tijdens het ochtendbezoek, op 18 mei 2020 zijn er in het geheel geen vleermuizen waargenomen. Er werd niet gefoerageerd langs het kanaal en ook op de parkeerplaats en bij het elektriciteitshuisje waren geen vleermuizen te bekennen.

Tijdens het tweede avondbezoek, op 20 juni 2020, zijn er wederom meerdere foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen, foeragerend rondom de lantarenpalen aan de Beemsterburgwal, en rond de bomen die langs het kanaal staan. Binnen het plangebied zelf werd een korte poos gefoerageerd door een gewone dwergvleermuis in de achtertuin van het adres Beemsterburgwal 13. Rondom het elektriciteitshuisje en op de parkeerplaats, langs de muren was geen enkele vleermuisactiviteit.

Tijdens het naseizoen was er eveneens weinig vleermuisactiviteit. Op 17 augustus werd vanaf 22.30 uur tot ongeveer middernacht een baltsende gewone dwergvleermuis gehoord in de achtertuinen en omgeving van de adressen Beemsterbergwal 13 tot en met 17, maar ze kwamen niet op het plangebied zelf. Mogelijk zit er een paarverblijfplaats in de achtergevel een van die woningen, maar deze paarverblijfplaats is met zekerheid niet te koppelen aan de muur waartegen in de toekomst een woonblok gebouwd wordt. Op de parkeerplaats en rondom het elektriciteitshuisje bleef het stil.

Op 6 september werd om 22.15 uur een gewone dwergvleermuis waargenomen, kort foeragerend rondom een lantarenpaal aan de Beemsterburgwal. Ook werd de baltsende gewone dwergvleermuis weer gehoord in de achtertuinen van de huisnummers 13 tot en met 17. Dat was de enige waarneming van vleermuizen op die avond. Ook op deze avond was dus zeer weinig vleermuisactiviteit. Geen vleermuizen op de parkeerplaats of bij het elektriciteitshuisje.

In Tabel 2 zijn de waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen per avond weergegeven.

Tabel 2 Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende vleermuizen in en om het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	17-05-2020		18-05-2020		20-06-2020		17-08-2020		06-09-2020		Totaal waarnemingen
		Avond		Ochtend		Avond		Avond		Avond		
		Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Passerend	Foeragerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	2	0	0	0	3	0	1	0	2	0	8

Figuur 4. Waarnemingen van vleermuizen. Het onderzoeksgebied is rood omlijnd. De gele ovaal geeft weer waar een foeragerende gewone dwergvleermuis rond een lantaarnpaal is aangetroffen. De gele ster geeft weer waar gebaltst werd. De gele pijl geeft weer waar door een paar vleermuizen regelmatig gevoerageerd.

4.4 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven

Er zijn in het voorjaar 2020 binnen, en in de omgeving van het plangebied geen kraamkolonies aangetroffen van vleermuizen.

Foerageergebieden en vliegroutes

Zowel in het voorjaar als in het najaar zijn tijdens de inventarisaties geen foeragerende vleermuizen aangetroffen op de parkeerplaats, bij het elektriciteitshuisje of bij de muren waar mogelijk in theorie verblijfplaatsen zouden kunnen zitten. Wel werden foeragerende vleermuizen aangetroffen rondom een brandende lantarenpaal, en rond de bomen aan de Beemsterburgwal. Dit behoort echter niet tot het plangebied, en deze bomen en lantarenpaal blijven intact. Er is eveneens op geen van de inventarisatieavonden een indicatie geweest dat er mogelijk een vliegroute aanwezig is, die is er niet.

Paarverblijven, zomerverblijven en winterverblijven

In de achtertuinen van de adressen Beemsterburgwal 13 tot en met 17, werd op beide avonden in de nazomer regelmatig gebaltst door een gewone dwergvleermuis. Echter in de buurt van het plangebied, langs de onregelmatige muren, het elektriciteitshuisje en de rest van de parkeerplaats was geen enkele vleermuisactiviteit waargenomen.

Binnen het plangebied is in geen geval een paarplaats aanwezig. Er werden in het najaar geen uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen. Een zomerverblijf wordt binnen het plangebied eveneens uitgesloten. Er zijn geen winterverblijven binnen het plangebied aanwezig.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.3 Vleermuizen

Kraamverblijven en zomerverblijven

Er is binnen het plangebied geen sprake van een zomerverblijf, of kraamplaats binnen het plangebied. Er gaan in geen geval zomerverblijfplaatsen of kraamplaatsen verloren door de ingreep.

Foerageergebieden en vliegroutes

Rondom de bomen aan de Beemsterburgwal en rond een lantarenpaal aan de Beemsterburgwal wordt gevoerageerd door gewone dwergvleermuizen. Deze bomen en de lantarenpaal blijven staan. Rondom de parkeerplaats, het elektriciteitshuisje en de onregelmatige muren die ingesloten gaan worden, werd niet gevoerageerd en is geen vliegroute aanwezig. Er verdwijnen geen foerageergebieden of vliegroutes.

Paarverblijven en winterverblijven

Er is geen paarverblijf of winterverblijf van vleermuizen aanwezig binnen het plangebied. Door de ingreep gaan geen paar- of winterverblijven verloren. Er verdwijnt door de ingreep geen winterverblijf, en ook geen paarverblijf. De mogelijk aanwezige paarplaats in de omgeving van het plangebied wordt door de werkzaamheden niet verstoord, omdat er op geen enkele wijze hinderlijk licht op deze paarplaats kan vallen bij de werkzaamheden. De paarplaats zit daarvoor te ver verscholen achter het dak van het adres Beemsterburgwal 13, ten opzichte van de toekomstige bouwlocatie. Er kan geen direct licht op vallen.

6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

6.1 Toetsing aan de wet

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied. Met de sloop van het elektriciteitshuisje en het insluiten van de onregelmatige muren door de nieuwbouw gaan geen verblijfplaatsen verloren. De mogelijke paarplaats wordt door de werkzaamheden niet verstoord.

Negatieve effecten van de ingreep op vleermuizen zijn niet te verwachten. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft vleermuizen.

6.2 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methodes en inspanningen is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht) van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vleermuizen. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden voor het vaststellen van vaste rust en verblijfplaatsen, zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute(s).

7. CONCLUSIES

Binnen het plangebied gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen verloren en worden eveneens geen vleermuizen verstoord door de werkzaamheden. De paarplaats zit op een plaats waar geen direct licht vanuit de bouwlocatie kan vallen, waardoor verstoring tot een aanvaardbaar minimum wordt beperkt. Er is geen sprake van wezenlijke verstoring tijdens de sloop en bouwwerkzaamheden.

Het plangebied fungeert in niet als essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de aanwijzingen van het vleermuisprotocol (2017) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd voor vleermuizen.

Negatieve effecten van de ingreep op vleermuizen zijn niet te verwachten. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vleermuizen.

8. BRONNEN

- BIJ12, 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017
- Soorteninventarisatieprotocollen Netwerk Groene bureaus, versie juli 2017.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Dietz C., A. Kiefer 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Algemene websites

- www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving en soortenstandaarden)
- www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
- www.vleermuizenindestad.nl